

## عنوان مقاله:

بررسی مقایسه ای دانش اهریمن در اندیشه زروانی و سنت اسکاندیناوی

## محل انتشار:

دوفصلنامه پژوهش های ادیبانی، دوره 11، شماره 22 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 40

## نویسندگان:

عبداللہ باباحمدیان - دانشجوی دکتری، زبان و ادبیات فارسی، واحد رامهرمز، دانشگاه آزاد اسلامی، رامهرمز، ایران

سیما منصوری - استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه آزاد اسلامی، رامهرمز، ایران

مسعود پاکدل - استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه آزاد اسلامی، رامهرمز، ایران.

فرزانه رحمانیان کوشکی - استادیار گروه زبان و ادبیات عرب، دانشگاه آزاد اسلامی، رامهرمز، ایران

## خلاصه مقاله:

بررسی میزان دانش اهریمن در تقابل با اهورامزدا از دیدگاه آیین زروانی و همچنین مقایسه آن با باورها و سنت های اسکاندیناوی موضوعی است که بدان پرداخته نشده است. بر اساس اندیشه زروانی، اهریمن فرزند ناخواسته زروان، نادان، پس دانش و کندذهن است و اهورامزدا فرزند دلخواه و محبوب او اسراردان، روشن، آگاه مطلق و همه آگاه است. اهریمن در متون و سنت های کهن اسکاندیناوی نیز اسراردان، بادانش، زیرک، نوآور و ابزارساز است؛ به گونه ای که گاه حتی با دانش خود گره گشای مشکلات خدایان می باشد. در مقاله حاضر کوشیده شده است با دیدی منتقدانه و بر اساس مستندات و اندیشه های مستخرج از شاهنامه فردوسی و سایر منابع کهن، دیدگاه زروان درباره دانش اهریمن بررسی شود و با روش اثباتی و بر اساس تحلیل محتوا، نخست نشان داده می شود ویژگی های اهریمن از نظر دانش و اسراردانی در متون کهن و پهلوانی ایران در مقایسه با شاهنامه چگونه است؟ همچنین این ویژگی چه پیوندی با دانش اهریمن در متون و سنت های اسکاندیناوی دارد؟ در این پژوهش متون و ابیاتی که آشکارا بر دانش اهریمن در کهن باورهای ایرانی و اسکاندیناوی گواهی می دادند، به گونه مقایسه ای بررسی شده است. در پایان این نتیجه حاصل شد اهریمن آن گونه که زروان خدا پیش بینی می کرد، نادان و کم هوش نیست و با استناد به همین شواهد بهره بالایی از دانش، آینده نگری و آگاهی و اطلاع از آینده نیز دارد؛ همچنین اهریمن در متون و سنت های کهن اسکاندیناوی نه تنها پس دانش و نادان نیست، بلکه خود را اسراردان، بادانش، باهوش، نوآور و ابزارساز و گاه گره گشا می نمایاند. درمجموع می توان گفت میزان دانش اهریمن ایرانی با توجه به تنوع آفرینش گری و عمله و اعمال هوشیارانه او، بیشتر و چشمگیرتر از میزان دانش اهریمن اسکاندیناوی است.

## کلمات کلیدی:

آیین زروانی، دانش، اهریمن، اسراردانی، سنت اسکاندیناوی

## لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1923462>

